

Eesti noorte sporthobuste ülevaatuste finaali

RAIGO KOLLOM

Harjumaal Niitväljal, 30. oktoobril 2010

Püüan koondada erinevate kohtunike nägemusi, võtan kokku peamised tähelepanekud iga hobuse kohta. Kõigepealt kokkuvõtte kohtunike ning minu enda märkustest ja hinnangutest. Peamiselt on esile toodud puudused, ka võrdlemisi väikesed. Seejärel erinevate valikutunnuste tasemest sellel ülevaatusel. (NB! Jäta siia ühe lause võrra ruumi – kohtunike tutvustus!!!)

2aastased märad

Rowena

ROWENA, s 02.06.2008, t. kõrb, i Blue Hors Romanov, e Heslegaards Louisa, ei Heslegaards Louis, kasvataja ja omanik Liivaku Tallid OÜ, 164-180-21.

Hea tüübiga, proportsionaalne, arenemata lihastik, pehmevõitu selg, veidi tagakõrge, väikesed kabjad, hea rütmiga ja hea randmetõstega, aga energiata traav, galopp väga esiotsal, nõrk tahe liikuda, puudub tahe hüpata, koostöö puudub, pidurdatud, ei allu.

SACIRA N, s 25.05.2008, kõrb, i Spartacus, e Zamira, ei Concorde, kasvataja ja omanik OÜ Kaasiku Talupidaja, 163-187-20,5.

Lühike kael, kergelt koondvarbne, laisk samm, traav ja galopp pole ülesmäge, ristgalopp, liikumistel vähe elastsust, aga hea edasimineku ja kergus, hüpetel esijalad rippu, läheb alati traavile, hea töötahe.

LAHORI, s 09.01.2008, must, i Liverpool, e Horda, ei Horist, kasvataja Lätis, omanik Ats Kalju, 170-188-22.

Hästi arenenud, suur ja tugeva luustikuga, veidi väike tagaots ja pikk nimme, kergelt nõõrdunud ranne, samm ja traav energilised ja läbi selja, samm lühike, traavil tagaots jääb (tõukab) taha, galopp heas tasakaalus.

BIBI, s 07.11.2008, raudjas, i Burhan xx, e Moment, ei Mozart II, 156-186-20, kasvataja ja omanik Kristi-Liis Koppel.

Väheldane, aga tugeva luustikuga, sirgevõitu kannaliiges, rütmiline, aga seotud ja kiirustav traav, kinnine samm, hüpped ühtlased, kiire tõukega, aga esijalad rippu, avamisliigutus hea.

CAPRICA, s 22.06.2008, kõrb, i. Chance, e Dezija, ei Faktors, kasvataja ja omanik Mare Joller, 167-190-22.

Suur ja tugev, natuke madal kaela väljatulek, veidi koondvarbne, jalad kuivad, aga võiks olla tugevamad, lühike sõrgats, sammul ei tööta kogu keha, traav hea rütmiga ja tasakaaluga, aga liiga sirgete jalgadega, galopp ei kannu, hüppel jalgade kõverdamine vähene.

DEJA VU, s 29.04.2008, kõrb, i Balou du Rouet, e Oakley, ei Quidam de Revel, kasvataja Tiina Orover, omanik OÜ Laaneoja, 157,5-170-20,5.

Arenemata, vähe lihastikku, ahhal-teke tüüpi, madal kaela väljatulek, traav esiotsal, kerge, aga randmetõsteta, väga kerge, aga natuke aeglane hüpe, pidurdab hüppe ees ja järel, väga hea avamine tagaotsaga.

ROXALENA, s 05.06.2008, raudjas, i Blue Hors Romanov, e Pascale, ei Heslegaards Platin, kasvataja ja omanik Liivaku tallid OÜ, 159,5-182,5-20,5.

Harmooniline kehaehitus, hea tüüp, hea luustik, hurdakõht, sammus kitsas käik tagajalgadega, traavil ja galopil kogu keha hea töö, ei taha galoppi joosta, hüppab peaegu galopita, vastumeelselt, ei taha pingutada.

DHARMA N, s 06.05.2008, kõrb, i. Darco, e Horvaatia, ei Haydn, kasvataja ja omanik OÜ Kaasiku Talupidaja, 164-180-19,5.

Eriti sportlik tüüp ja kehaehitus, pikk selg, veidi nõõrdunud ranne, tugev kannaliiges, kerge kooskandus, samm ilma kogu keha tööta, traavil hea kogu kehaga liikumine, galopp maadligi, kindel hüppaja.

Sarica N

Lahori

Bibi

Caprica

Deja Vu

Roxalena

Dharma N

2aastased täkud

Sandman

SANDMAN, s 22.03.2008, tumeraudjas, i Spartacus, e Tiara La Vella, ei Terror, kasvataja ja omanik Terje Tiits, 167-192-20,5. Raske ja nurgeline, lühikeste joontega hobune, traav ja galopp hea rütmi ja vaba liikumisega, aga raske, traav esiotsal, hüpe aeglane, aga julge, veidi tõrges.

Zandro B

ZANDRO B, s 22.04.2008, kõrb, i Zacharov, e Sandrina, ei Sandro, kasvataja Andres Ruusmann, omanik Piret Rõuk, 164,5-189-21.

Hästi arenenud, hea rühiga, harmooniline, pehme seljaga, suurte lõuapäradega, pikad sõrgatsid, sirge kannaliiges, traavil ja galopil väga heas tasakaalus, traav elastne ja rütmiline, galopp natuke jäik, kiire julge hüpe, aga veidi nõrk äratõuge.

Solaris

SOLARIS, s 22.03.2008, raudjas, i Spartacus, e Best Chance, ei Bayron xx, kasvataja ja omanik E. Evisalu, 160-176-20,5. Nurgeline, kergelt koondvarbne, esijalgadel nihkunud randmeliiges, kooskandsus, samm hea seljatõuga, traav esiotsal, galopp madal, vähe õhulendu, hüpe julge, rahulik, hea tehnikaga, siiski jäigavõitu.

Cerveza

CERVEZA, s 21.04.2008, kõrb, i Cero, e Lindsay, ei Lados, kasvataja ja omanik Kauniaisten Ratsastuskeskus, 158-182-21. Raskevõitu, lühikeste jalgadega, taatsirandmesus, pikad sõrgatsid, traavil hea rütm ja tõuge, elav kerge liikumine, hüpped kiire ja ühtlased.

Space King

SPACE KING, s 05.05.2008, kõrb, i Spartacus, e Hot Line, ei Hot Shot, kasvataja ja omanik Veljo Sinikas, 160-187-21. Veidi ponitüübiline, kaela madal väljatulek, tagakõrge, nimme pehme, nõrdunud ranne, kerge, rütmiline ja elastne traav, vajab liigselt tagantajamist.

Quidam de Toriel

QUIDAM DE TORIEL, s 09.06.2008, tumekõrb, i Quidam de Revel, e Mary-Lu, ei Aljano, kasvataja ja omanik Anni Orover, 162-178-20,5.

Eriti hea moodne tüüp, veidi nõrk nimme, õrnad jalad, traav kerge, aga selja tööd veidi vähe, kiire, julge hüpe, alati ühesugune, eriti hea avamisliigutus, veidi ükskõikne esineja, suurepärase koostöö inimesega.

SPARKLY DIAMOND, s 12.03.2008, tumekõrb, i Spartacus, e Cor de Saphir, ei Chablis, kasvataja ja omanik Niina Yrjola ja Anne Nurmesniemi, 167-190-21,5.

Sportlik, arenemata, väike tagaots, kitsas, kabjad lamedad, suur, aeglane, hea randmetõstega ja tasakaaluga traav, ei taha galoppi joosta, see rikub ka hüppe, aeglane hüpe, laisk, aga julge.

Sparkly Diamond

LUCAS, s 10.05.2008, kõrb t, i Lupicor, e Valentina, ei Ahorn Z, kasvataja ja omanik Gunnar Klettenberg, 163-188,5-22,5. Sportlik, lihast veel vähe, pikk nimme, aga tugev, tugevad õige ehitusega jalad, veidi pehme sõrgatsiliiges, eriti elastne kõigil liikumistel, kerge ja hea tagaotsa tööga traav, hüppel eriti hea tagaotsa avamine, hea koostöö ja hüppetahe, hüppemasin.

SPARTACUS JUNIOR, s 23.03.2008, kõrb t, i Sparatcus, e Virginia, ei Verso de Paulstra, kasvataja Andres Ruusmann, omanik Ene Pöldveer, 158-184-19. Hästi arenenud hobune, väike tagaots, nõõrdunud ranne, energiline traav, kiire hüpe, eriti head kõik hüppeomadused.

ZONDER Z QUATTRO, s 18.04.2008, kõrb, i Zento, e Rosette, ei Rosier, kasvataja ja omanik Hendrik Pilkes, 168-174-20,5. Suur, hästi arenenud hobune, kaela madal väljatulek, saabeljalgsus, kerge elastne traav, hüppamine ebaõnnestus, närvid vedasid alt.

3aastased märad

ZINGA-ZANGA, s 21.04.2007, kõrb, i Caruso, e Mary-Lu, ei Aljano, kasvataja ja omanik Tiina Orover, 169,5-182-20,5. Veidi ebaproportsionaalne, kaela madal väljatulek, luip laudjas, vähe lihastikku, pikk pehme nimme, pehme sõrgatsiliiges, kerge ja hea rütmiga traav, aga veidi kinnine õlast, kindlad ühtlased hüpped.

PAINTED LADY, s 19.05.2007, hall, i A Pikachu de Muze, e Gootika, ei Gepatit, kasvataja ja omanik OÜ Rannaküla Tall, 164-190-21. Raskevõitu, kael lühike, selg lühike, taatsirandmesus, kooskandsus, pikk, maadhaarav, aga liiga madal traav, esiotsal, hüpe aga kõrge, väga hea tehnikaga, väga hea koostöö.

CHAMANTA, s 13.05.2007, kõrb, i Chance, e Amanta, ei Liman xx, kasvataja ja omanik Teho Lehtinen, 163,5-189-20,5. Eriti hea moodne tüüp, kuiv, selg veidi pehme, laudjas veidi luip, koondvarbsus, samm hea seljatööga, traav eriti hea rütmiga, kõik liikumised laitmatud.

UBACH ALANNA, s 07.05.2007, hall, i Up to Date, e Kastanja, ei Cavalier, kasvataja ja omanik Heli Varik, 170-186-20. Suur, sportlik, kukal veidi lühike, koondvarbsus, traav hea rütmiga ja hästi ülesmäge, kõik liikumised laitmatud, eriti hea koostöötahe.

3aastased täkud

Helios de Muze

HELIOS DE MUZE, s 19.07.2007, hall, i Winningmood van de Arenberg, e Elize de Muze, ei Almox Prints, kasvataja Belgias, omanik Peeter Viiard, 163-184-20,5.

Madalajalgne, veidi nõrdunud ranne, kõigil liikumistel väga hea tasakaal, aga ei liigu läbi selja, aeglane hüpe.

Automatic Pilot

AUTOMATIC PILOT, s 05.04.2007, kõrb, i Agrovorm's Amerigo, e Poesia, ei Poroh, kasvataja ja omanik OÜ Rannaküla Tall, 167-190,5-22.

Raskevõitu, paks kael ja suured lõuapärad, luip laudjas, väikesed liigesed, hea tagaotsa töö, aga kinnised õlad kõigil liikumistel, raske galopp.

Cayman

CAYMAN, s 26.06.2007, kõrb, i Quidam de Revel, e Sonate, ei Stakkato, kasvataja Hollandis, omanik Romanberg OÜ, 168,5-194-21,5.

Tugev, veidi raske, hea luustik, võimas traav, hüpetel kiirustab, ei lühenda sammu, ei vaata takistust.

Hugh Grant de Muze

HUGH GRANT DE MUZE, s 18.02.2007, raudjas, i Shindler de Muze, e Fragance de Chalus, ei Jalisco B, kasvataja Belgias, omanik Mihkel Kangur, 165-188,5-20,5.

Moodne tüüp, samm ebahütlane, pingul, traav hea rütmi ja tasakaaluga, hüpe energiline, kiire, terav, vähe selja tööd.

Close Harmony

CLOSE HARMONY, s 17.06.2007, tumekõrb, i Favoritas xx, e Jelaleen, ei Voltaire, kasvataja Hollandis, omanik Peeter Viiard, 164-186-20.

Lühikeste joontega, veidi arenemata, liiga kompaktne, lühike turi, lühike laudjas, koondvarbne, kuivad õrnad jalad, maadligi traav, galopil hea tasakaal.

Arrivederci

ARRIVEDERCI, s 2007, raudjas, i Gribaldi, e Angelines Ikhti, ei Ikhtibar xx, kasvataja Saksamaal, omanik Mihkel Kangur, 171-189-22.

Moodne, kuiv, aga kaela madala väljatulekuga, galopp madal, esiootsal, selja tööta, hüppel vähe randmekõverdust, nõrk galopp ei võimalda paremat hüpet.

TOMMY BOY V, s 19.03.2007, kõrb, i Tyrol de Muze, e Orida, ei Okeans, kasvataja ja omanik Peeter Viiard, 160-176-19.

Jäme kael ja pea, kuivad jalad, kerge, aga sirgete jalgadega traav, hea tasakaal galopil, kiire reaktsiooniga arukas ja kindel hüppaja, ei tõuka küllalt jõuliselt maast lahti traavil ega hüppel.

Tommy Boy V

Erinevate valikutunnuste osas olid tähelepanuväärsed alljärgnevad puudused ja väärtused ning paistsid silma alljärgnevad hobused:

TÜÜP: Nii Maria Möller kui kohal olnud lätlased leidsid, et meie hobused on Soome ja Läti omadest kergemad, sportlikumad. Eriti märade hindamisel on raske valida, kui tähtsad on emaslooma omadused, kui tähtsad sportlikud omadused. Üksmeelselt pandi 9 siiski kergema, moodsa tüübi märadele DHARMA N ja CHAMANTA, pea sama hinnang anti UBACH ALANNA ja läti mära LAHORI tüübile. Täkkudest olid tüübilt hinnet 9 väärt QUIDAM DE TORIEL ja Saksamaal sündinud trakeen ARRIVEDERCI.

PEA, KAEL, KERE: Siin ei pandud ühtegi keskmist hinnet 9 ja ainult CAMANTA sai 8,5. Muidugi ei taha kohtunik üheainsagi väikesegi vea puhul väga kõrget hinnet panna. Meil oli ka parimatel hobustel küllalt palju kaela madalat väljatulekut (mida arenenud lihastikuga ei pruugi märgatagi), luipu laudjat, natuke lühikest või pikka selga või nimmet. Need on suhtelised pisiasjad, mida kompenseerib arenev lihastik. Aga tõsisemaid puudusi, nagu püstine õlg, horisontaalne laudjas, madal turi vms ei leitud üldse.

ESIJALAD: Meil on kujunenud jalgade tavaliseks hindeks 7. Kolmeaastastest hobustest ei saanud

ükski alla selle, kaheaastastest oli neljal hobusel hinne natuke alla 7. Koondvarbsust märgati kuuel korral, nõrdunud rannet neljal korral, muid vigu veel harvemini.

TAGAJALAD: Kaheaastastest hobustest said hinde alla 7 kaks hobust. Märgiti üksikjuhtudel saabeljalgsust, sirget kannaliigest, kooskandsust.

Kui liita esi- ja tagajalgade hinded, oli keskmise jalgade hinde poolest parim BIBI – 7,625, järgnes LUCAS 7,5, keskmise 7,25 või rohkem said veel ROXALENA, DHARMA N, SANDMAN, SPARTACUS JUNIOR, PAINTED LADY, CHAMANTA, ja huvitava kurioosumina mitte ükski kolmeaastane täkk

SAMM: Maria Möller ütles, et ainuke, mis meie hobustel puudub, on samm. Vastasin, et meie eesmärk on ju olnudki – kaugemale sammuhobusest! Nali naljaks, aga samm näitab ka hobuse rahu-

2 a. täkkud	
I Lucas	81,83
II Quidam de Toriel	80,17
III Spartacus jr	79,5
4. Curveza	76,33
Solaris	76,0
dao B	75,33
	74,17

Peakohtunik Maria Möller.

likkust, pingevabadust. Ja pinget oli paljudes hobustes liigselt. Ainukesed hindes üle 8 said CHAMANTA ja SOLARIS, mõlemad 8,5.

TRAAV: Üle 8 teenisid keskmise hinde LAHORI, ROXALENA, SOLARIS, CHAMANTA (kindlalt parim – 8,8), BWP täkk HUGH GRANT DE MUZE. Koolisõidus praegu nii populaarset kõrge randmetõstega traavi polnud eriti kellelgi, liiga sirgete jalgadega jooksmist küll. Üldmulje oli, et mingit üldiselt ESH hobustele iseloomulikke traavi pole, igal hobusel oma puudused või vored: oli nii esiotsal traavi, rasket, maad taguvat traavi, väga kerget, aga vähese jõuga traavi, aga rütm oli üldiselt korras ja liigset tippimist või teise äärmusena hõljuvat „rassaaži“ ei märganud.

GALOPP: Võib-olla oli paljude hobuste nõrk esinemine galopil tingitud ka natuke väikesest maa-alast, kus seda näidata. Kolm hobust said isegi alla 7 p, mis on haruldane. 8 p või rohkem said LUCAS, SARTACUS

JUNIOR, CHAMANTA, UBACH ALANNA, CLOSE HARMONY. Torkas silma, et mitme hobuse ebaõnnestumise hüpetel tingis liiga väike galopp. Rohkem õhulendu on vaja, galoppi saab lühendada alati, lisada mitte.

HÜPE: Kui liita hüppe võimsuse ja hüppetehnika hindes, said kokku kuusteist hobust 16 p, tunduvalt üle poole. Silmapaistvalt heaks hüppeks võiks siis lugeda 17 p või rohkem, selleni jõudsid CERVEZA, SPARTACUS JUNIOR, PAINTED LADY, kuid meelde jäid sama heade või paremategi hüpetega DEJA VU, QUIDAM DE TORIEL, UBACH ALANNA, TOMMY BOY (kõik 16,5 või rohkem). Samas väga erakordseid hüppajaid polnud, hinnet 10 ei tulnud kellelgi pähe kaaludagi, hinne 9 anti üksmeelselt vaid märale PAINTED LADY ja tükule LUCAS tehnikas eest, peamiselt oli imetlusväärne nende arukus hüppamisel. Arukus annab plusse ka käitumise hindamisel.

KÄITUMINE: Selle hindamisel olid kohtunikud väga helled, aga oli ka palju hästi ette valmistatud ja tugeva närvikavaga hobuseid. Peale eelpool nimetatud PAINTED LADY ja LUCASe oli käitumishinne 10 veel UBACH ALANNA-l ja TOMMY BOY-l, hinde 9 said veel koguni neli 3-aastast tätku, kaks 2-a. tätku ja märadest CHAMANTA

Alati on publikule huvi pakkunud ka hindajate erimeelsused. Tänavu oli neid vähe. Sellest on kahju, sest mõtete lahkumineku panevad rohkem mõtlema. Ainult 2 juhul oli parima ja halvima hinde vahe 2 p, 6 juhul oli see 1,5 p. Teine alati huvitav teema on importhobuste ja ESH hobuste suhtarv. Seekord oli see 6:23, 2009. a 8:16, 2008. a 10:12. Aga loomulikult valitsesid kolmeaastaste täkkude konkurentsis importtükud, kõigis teistes vanuse- ja soorühmades ESH hobused.